

[Aksel Larsen.]

me, tænkt på, hvad man i så fald skulle gøre. Her tvivler den højtærede udenrigsminister på, at den engelske regering virkelig skulle have et sådant alternativ parat. Ja, jeg erkender, at jeg kan ikke dokumentere her, at den engelske regering havde udarbejdet forslag til en alternativ løsning, men jeg har det fra engelske pressekrede, og jeg har det fra engelske parlamentarikere. Jeg har grund til at tro, det er rigtigt, og det forekommer mig, at den debat, man har haft i det engelske parlament, peger i samme retning, nemlig at man ikke først skulle begynde at tænke over det, men i forvejen have tænkt over, at hvis det brød sammen, ville man sammenkalde Commonwealth-ministrene til konference, så ville man gøre noget mere ved EFTA, så ville man søge at få økonomisk og handelsmæssigt intimt samarbejde mellem EFTA og Commonwealth, og så ville man forsøge at udvide dette samarbejde med ikke alene Canada, men også Amerikas Forenede Stater.

Vi er jo ikke enige om — og det er den højtærede statsminister klar over — at vi stadig væk ønsker medlemskab i fællesmarkedet, og vi er altså ikke enige om, at vi blot må se at klare os i ventetiden, indtil vi kan blive medlemmer. Ja, det ærede medlem hr. K. B. Andersen sagde, at jeg havde misforstået hans udtalelser om venteværelse. Jeg opfattede det med venteværelse sådan, at man også skal regne med at komme ind, og jeg må sige igen, at jeg tror, at hvis man har den opfattelse, at nu er der sket en midlertidig afbrydelse, så bliver forhandlingerne genoptaget, og så kommer vi ind alligevel, vil det bevirke, at man ikke med den fornødne kraft og energi søger de løsninger, der bør søges, søger de udveje, som vil stå os åbne, hvis vi selv har vilje og energi til at søge dem. Det er derfor jeg vender mig imod venteværelsementaliteten. Og at den eksisterer, får vi bekræftet, når den højtærede statsminister også siger om det nordiske samarbejde, at det må i denne fase spille en stor rolle. Jeg er af den mening, at det i det hele taget bør spille en stor rolle, og ikke blot i denne fase.

Den højtærede statsminister finder i anledning af mine udtalelser lejlighed til at erindre om, at jeg i sin tid har været mod-

stander af Danmarks medlemskab i Nordisk Råd. Ja, ja, det sker virkelig, at også politikere ændrer mening. Det er også sket for den højtærede statsminister, som jo ikke i dag vil skrive under på, at Fremtidens Danmark, dette geniale program fra 1945, er visdommens syv søjler. Den højtærede statsminister har selvfølgelig lov til at skifte mening, og jeg skal ikke bebrejde ham det, men jeg kan ikke forstå, hvorfor han bebrejder mig, hvis jeg har skiftet mening. Jeg synes, det ville være praktisk, hvis man beskæftigede sig med de meninger, jeg har fremført, de argumenter, jeg er kommet med, de forslag, jeg har stillet, og tog stilling til, om de var rigtige eller forkerte og ikke forsøger at klare sig på anden måde.

Og så må jeg igen sige, at jeg er ikke tilfreds med den højtærede statsministers udtalelse til Deutscher Rundfunk, hvor den højtærede statsminister kategorisk siger, at der ikke kan være tale om nogen nordisk toldunion — ja, jeg hører nu, at den højtærede statsminister siger, at en nordisk toldunion ville sprænge EFTA, ville sprænge frihandelsområdet, men det anser jeg slet ikke for bevist, især da jeg af den højtærede udenrigsminister er blevet manuduceret derhen, at der ikke i EFTA-traktaten er noget, som forhindrer eller forbyder os at etablere et intimt nordisk samarbejde og en nordisk toldunion. Jeg kan ikke tro, at min manuduktør har været galt på den i så henseende, og desuden, selv om der muligvis kunne være vanskeligheder, så kan man forsøge at overvinde dem. Men hvis man på forhånd over for noget, som er en mulighed, der ville gavne os, siger: det vil vi ikke forsøge, for vi er sikre på, at det er der nogle der ikke kan lide, ja, så opgiver vi jo at betrede disse veje.

Men takken burde naturligvis endnu mere adresseres til den højtærede udenrigsminister, selv om han begyndte med at sige, at heller ingen af ordførerne kunne trække linjerne op for en alternativ politik. Nu vil jeg naturligvis ikke påstå, at jeg på den måde har trukket linjerne op for den politik, vi skal føre, sådan at det ligger helt bestemt i alle detaljer; det er der ingen, der kan, det har jeg heller ikke gjort, men jeg har dog peget på en hel del forholdsregler, man kunne træffe, forhand-